

LATVIJAS
REPUBLIKAS
FINANŠU
MINISTRIJA

ES Struktūrfondu un Kohēzijas fonda apguve līdz 2011.gada decembrim 31.01.2012.

Prezentācijas saturs

1. ES fondu apguve 2007-2013 uz 31.12.2011.
2. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību un sasniegtie uzraudzības rādītāji
3. ES fondu vadības sistēmas optimizēšana
4. EK maksājumi ES fondu ietvaros
5. Gatavošanās 2014.-2020.gada plānošanas periodam

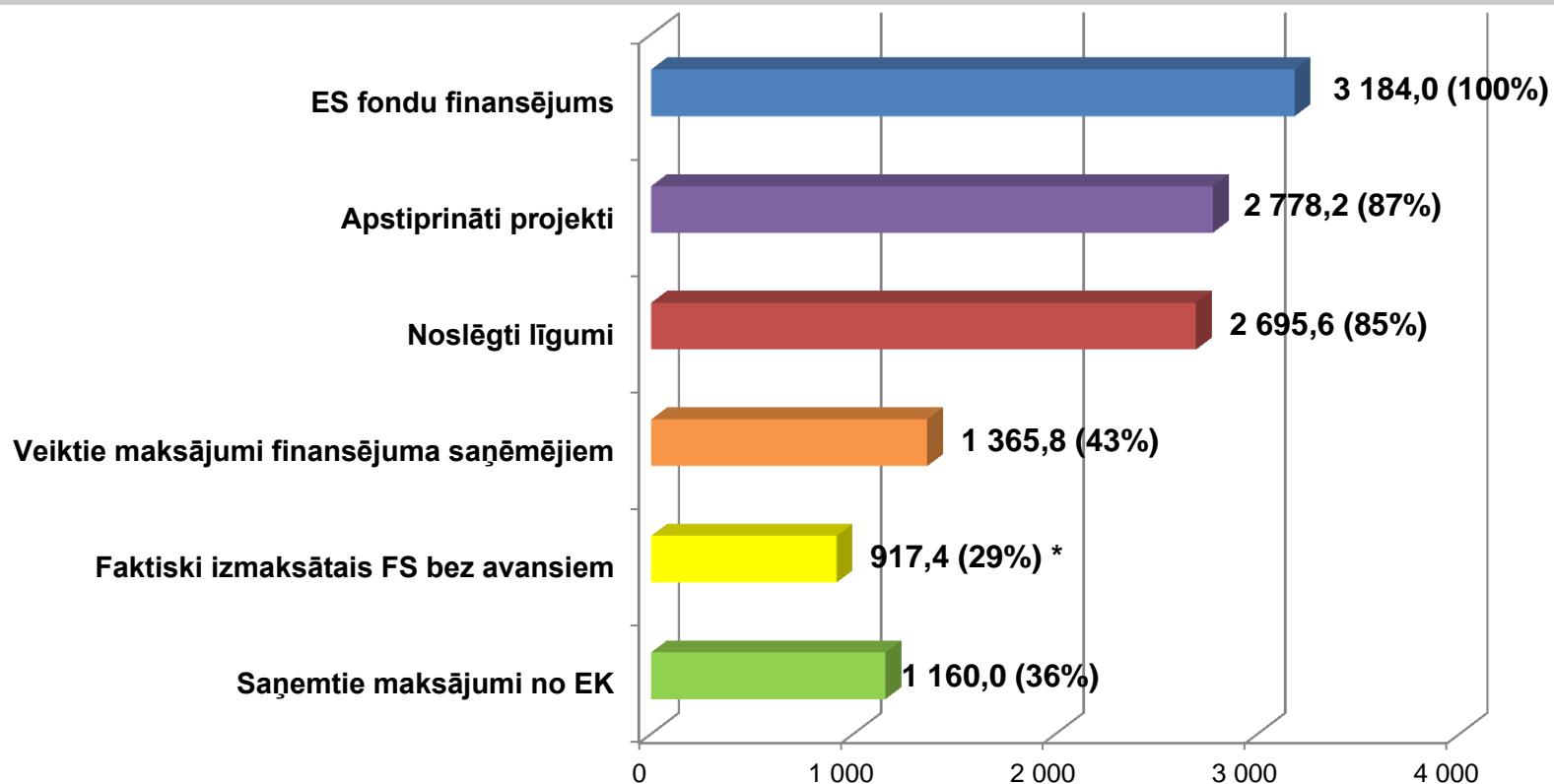

1. ES fondu apguve 2007-2013 uz 31.12.2011.

2. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību un sasniegtie uzraudzības rādītāji
3. ES fondu vadības sistēmas optimizēšana
4. EK maksājumi ES fondu ietvaros
5. Gatavošanās 2014.-2020.gada plānošanas periodam

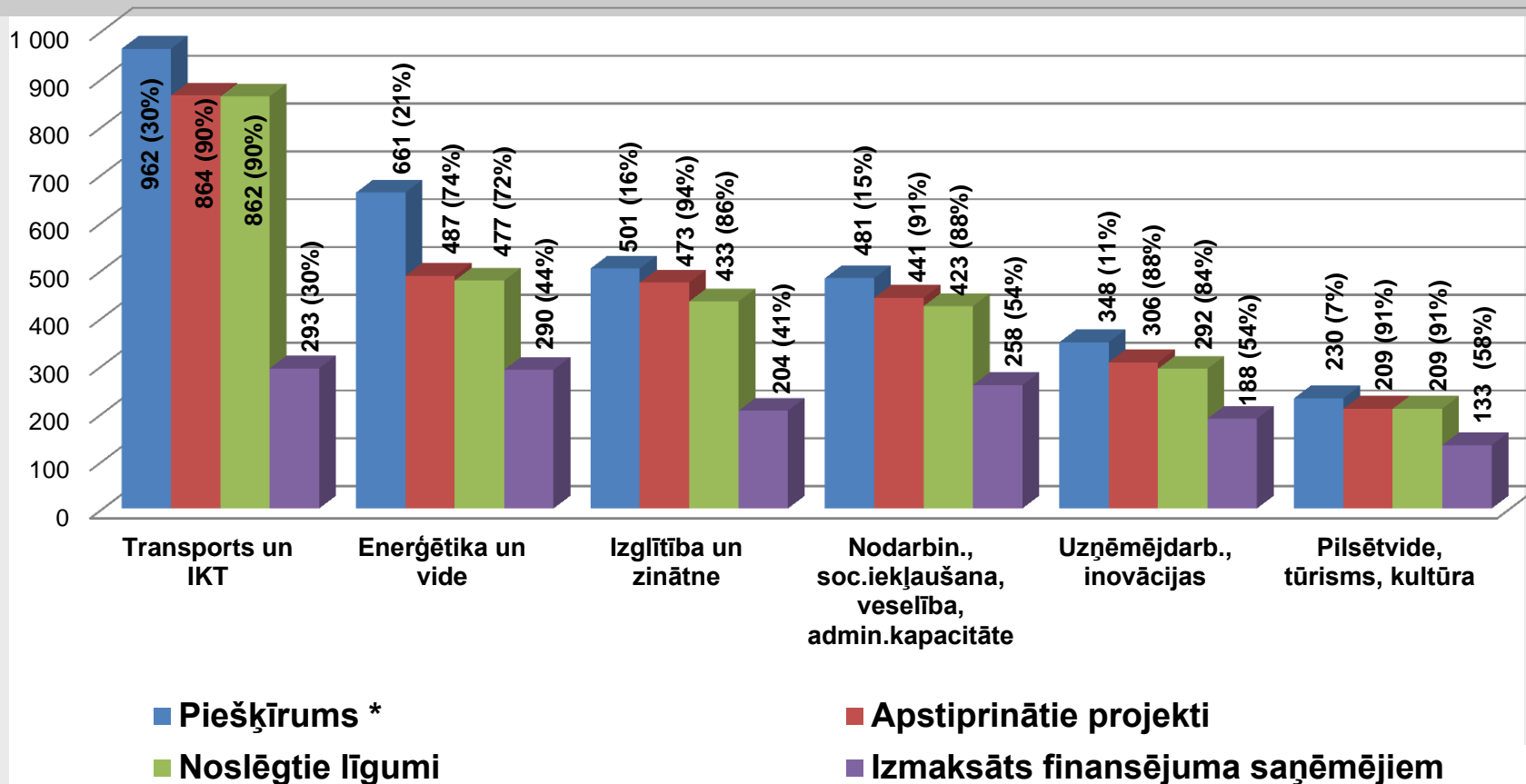
1.1. ES fondu apguve uz 31.12.2011.

(milj. LVL; % no ES fondu fin.)

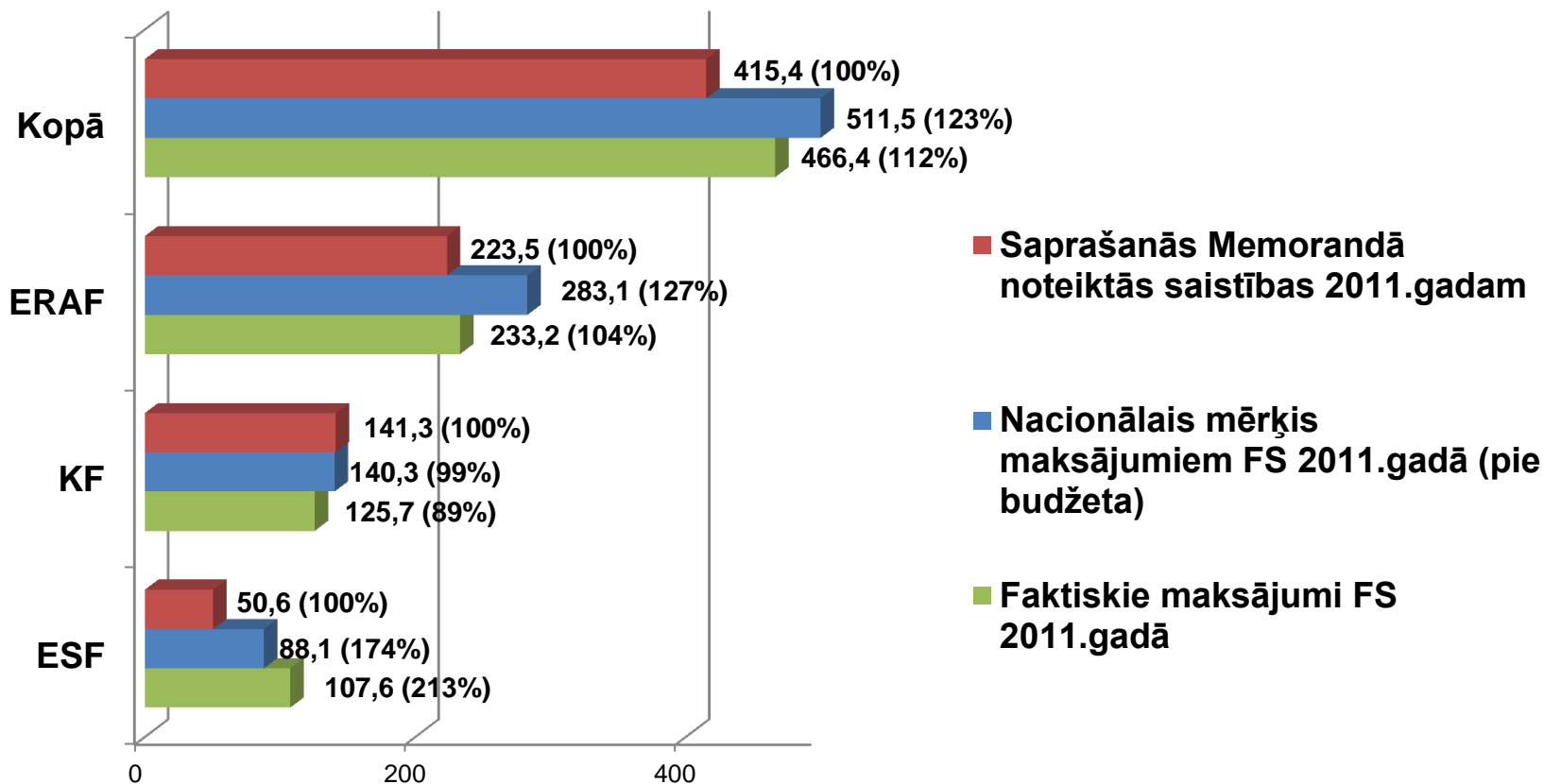
* Starpposma un gala maksājumi (887,6 milj. LVL) + dzēstie avansi (93,7 milj. LVL) + reālie maksājumi komersantiem finanšu instrumentu ietvaros (54,9 milj. LVL) – kopā izmaksātais FI ieviesējiem (118,8 milj. LVL)

1.2. ES fondu apguve uz 31.12.2011. nozaru dalījumā (milj. LVL; % no ES fondu fin.)

* Piešķīrums norādīts kā % no kopējā piešķīruma; apguves datus % no nozares piešķīruma

1.3. Maksājumu FS mērķu izpilde 2011.gadā (milj. LVL, % no Saprašanās memorandā noteiktajām saistībām 2011.gadam)

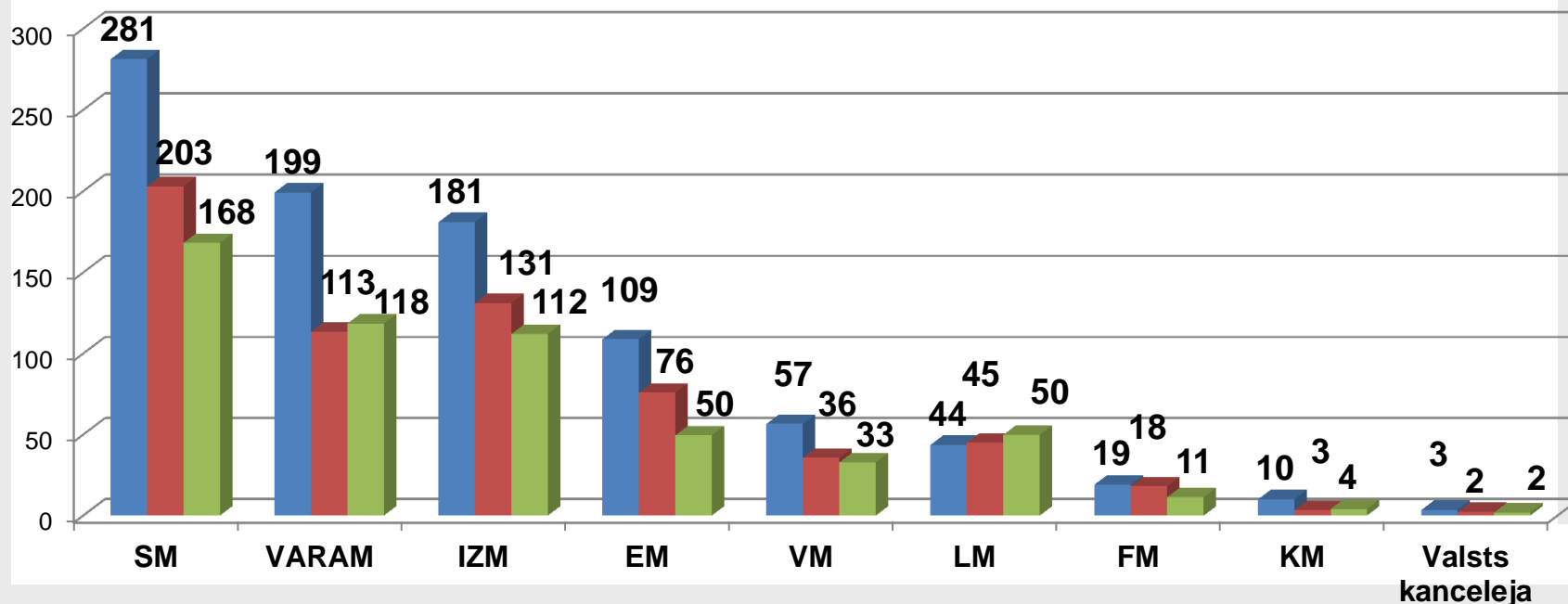
1.4. Informācija par 2011.gada budžetu un tā izpildi atbildīgo iestāžu dalījumā (milj. LVL) *

Sākotnēji iesniegtā prognoze kopā – 903 milj. LVL; ar valdības lēmumu maksimāli pieejamie – 648 milj. LVL, no tiem 2011.gada sākumā ministriju budžetos kopā - 627 milj. LVL; 2011.g. budžeta izpilde kopā – 548 milj. LVL.

No max pieejamā finansējuma 2011.gadam 648,6 milj. latu nav izlietoti 100.1 milj. latu (15%).

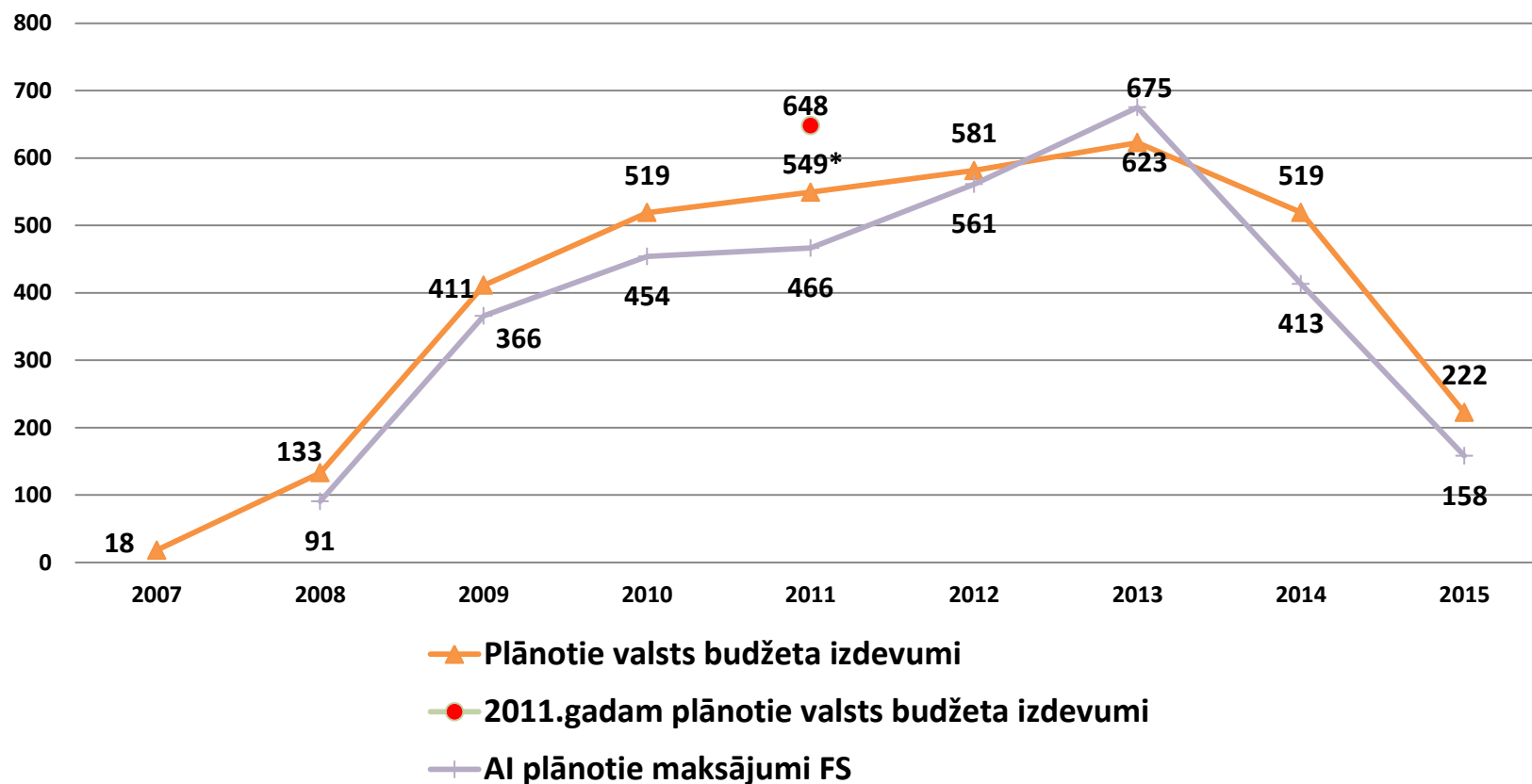
Lielākie atlikumi, salīdzinot ar budžetu gada sākumā, ir SM 35 milj. LVL (17%), EM – 26 milj. LVL (35%) un IZM 19 milj. LVL (15%).

■ Sākotnēji iesniegtā prognoze (uz 23.08.2010.) ■ Finansējums ministriju budžetos uz 01.01.2011. ■ Izpilde uz 31.12.2011.

* Dati par budžeta izpildi ir sagatavoti, balstoties uz Valsts kases operatīvo informāciju

1.5. Finanšu plūsma 2007.-2013.g. plānošanas periodā (milj. LVL)

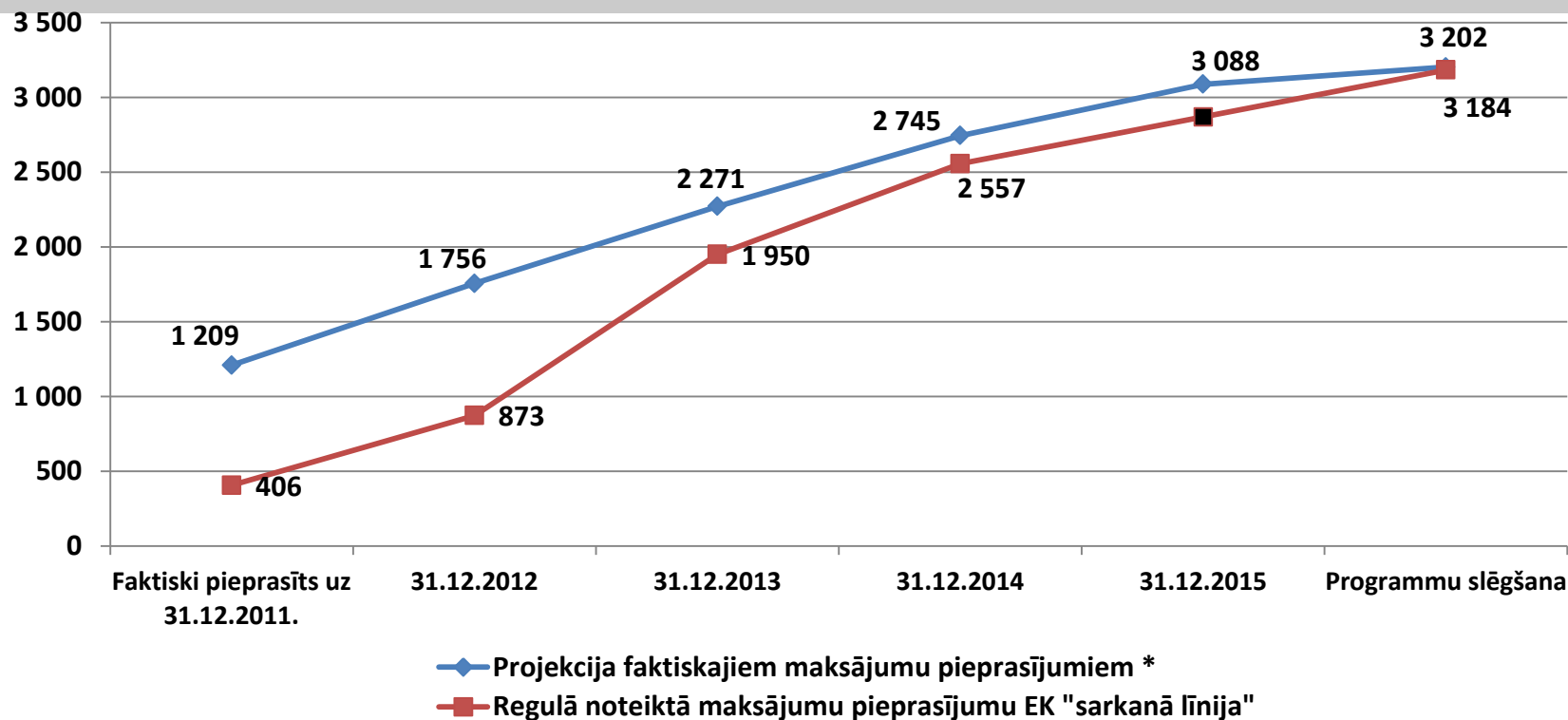

* Reālie valsts budžeta izdevumi 2011.gadā

** 2008. – 2011.gadam norādīti reālie maksājumi FS

1.6. 2007.-2013.g. perioda maksājumu pieprasījumu EK «sarkanā līnija» (milj. LVL)

* t.sk. 2011.g. decembrī EK iesniegtās ID par izdevumiem līdz 31.10.11., par kurām nav saņemti maks. no EK 48,7 milj. LVL apmērā

▪ Saskaņā ar Regulas 1083/2006 nosacījumiem 2015.gadā nav piemērojams N+2/N+3 princips, un 2015.gadā nepieprasītais finansējums no EK jāpieprasa kopā ar gala ziņojuma iesniegšanu

1. ES fondu apguve 2007-2013 uz 31.12.2011.
- 2. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību un sasniegtie uzraudzības rādītāji**
3. ES fondu vadības sistēmas optimizēšana
4. EK maksājumi ES fondu ietvaros
5. Gatavošanās 2014.-2020.gada plānošanas periodam

2.1. Galvenie secinājumi par sasniegtajiem rezultātiem

- Lielākā daļa projektu ir ieviešanas stadijā, taču rezultāta rādītājus var mērīt tikai pēc projektu pabeigšanas.
- Līdz ar finansējuma pārdalēm un ekonomiskās situācijas izmaiņām sasniedzamie uzraudzības rādītāji nav tikuši mainīti.
- Rādītāju sasniegšanu ietekmējušas iepirkumu problēmas, cenu svārstības, zemes atsavināšanas problēmas un ekonomiskās situācijas izmaiņas.

2.2. Rādītāji, kuru izpilde pārsniedz plānoto

Nozare	Rādītāju sasniegšanas progress
Nodarbinātība un admin. kapacitāte	„Simtlatnieku programmas” ietvaros nodarbināti 114 627 cilvēki (142% no plānotā).
Izglītība un zinātne	Stipendijas 1383 doktorantiem (86% no periodā plānotā).
Uzņēmējdarbība un inovācijas	Pabeigti 566 uz ārējo tirgu apgūšanu vērsti projekti (izpilde – 172% no perioda plāna). 12 116 personas piedalījušās motivācijas programmās (izpilde – 538%). Projektu īstenošana turpinās līdz 2015.gadam, līdz ar to paredzams, ka rādītāji tiks pārsniegti vēl vairāk.
Enerģētika un vide	Uzlabota siltumenerģijas ražošanas efektivitāte rekonstruētajos siltumavotos (111% no periodā plānotā) – rādītājs var svārstīties pēc visu projektu pabeigšanas, kas pašlaik ir īstenošanā vai tiek plānoti.

2.3. Rādītāji, kuru sasniegšanas progress ir lēns vai atpaliek no plānotā

Nozare	Rādītāju sasniegšanas progress
Uzņēmējdarbība un inovācijas	Atbalsts jaunu produktu radīšanai un APV investīcijām (izpilde 25% un 40%). Finanšu instrumentu atbalstu saņēmušo komersantu skaits (vairumā rādītāju izpilde zem 20%).
Pilsētvide, tūrisms un kultūra	Rādītāju sasniegšanas progress minimāls, jo lielākā daļa projektu vēl ir īstenošanas stadijā.
Transports un IKT	Rādītāju sasniegšanas progress ļoti lēns, jo problēmas ar projektu savlaicīgu ieviešanu (iepirkumu problēmas, cenu svārstības, zemes atsavināšanas problēmas). Noslēgti līgumi par 905 km ceļu izbūvi un rekonstrukciju, un līdz perioda beigām plānots rādītāju izpildīt par 234% .
Zinātne un inovācijas	Rādītāji vēl nav sasniegti, jo vēl norit projektu īstenošana.

2.4. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību – makroekonomiskais pētījums

- Pētījuma administratīvais ietvars:
  - 15.12.2011. noslēdzās FM pasūtījumā SIA „*Stockholm School of Economics in Riga*” (Rīgas Ekonomikas augstskola) veiktais pētījums par ES fondu ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību.
  - Pētījuma ietvaros izstrādāts makroekonomiskās prognozēšanas modelis, kas palīdz analizēt makroekonomiskos rādītājus Latvijā.

2.5.ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību – makroekonomiskā pētījuma rezultāti

- Vidējais ES fondu izraisītais IKP palielinājums ir 3,9% gadā.
- Augstākā ES fondu radītā vidējā ietekme uz pievienotās vērtības pieaugumu ir būvniecībā (5,3% gadā) un privātajos pakalpojumos (5,0% gadā).
- ES fondi sekmē darbaspēka produktivitātes pieaugumu (vidēji par 2,9% gadā).
- Ietekme uz nodarbinātības pieaugumu ir mērena (vidēji 1,0% gadā).

2.6. ES fondu vidus posma izvērtējums

- 2011. gada 2.pusgadā veikts 2007. – 2013.g. plānošanas perioda ES fondu ieviešanas efektivitātes vidus posma (mid-term) izvērtējums, kura **mērķis** bija analizēt ES fondu ieviešanas efektivitāti un gaitu.
- Ņemot vērā, ka izvērtējumā **secināts**, ka ES fondu atbalsts esošajā plānošanas periodā
  - ir sekmīgi pielāgots Latvijas ekonomiskās situācijas negatīvajām izmaiņām, atbilstot Latvijas vidēja termiņa stratēģiskās attīstības uzdevumiem,
  - vadības sistēma, kas ietver daudzas institūcijas, primāri ir vērsta uz finanšu rādītāju kontroli, tā ir vāji attīstīta uz mērķi orientētu metriku lietošanai.
- **FM**, gatavojoties **2014. – 2020.gada** plānošanas periodam, izvirza priekšlikumus, ka:
  - nepieciešama uz rezultātiem balstītas KP ieviešana nākotnē;
  - nepieciešams samazināt KP fondu ieviešanā iesaistīto institūciju skaitu, harmonizējot ieviešanas principus.

1. ES fondu apguve 2007-2013 uz 31.12.2011.
2. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību un sasniegtie uzraudzības rādītāji
- 3. ES fondu vadības sistēmas optimizēšana**
4. EK maksājumi ES fondu ietvaros
5. Gatavošanās 2014.-2020.gada plānošanas periodam

3.1. 2011.gadā paveiktie pasākumi ES fondu sistēmas uzlabošanai

- Stiprināta revīzijas iestādes neatkarība & kapacitāte.
- Paplašinātas iepirkumu pirmspārbaudes un stiprināta IUB kapacitāte.
- Ierobežota uzņēmumu līgumu slēgšana ar uzņēmumu esošajiem/ bijušajiem darbiniekiem.
- Stiprināta VI uzraudzība pār pārbaudēm projektu īstenošanas vietās.
- Izmaksu pieauguma ES fondu projektos risinājums.
- Noteikts regulējums projektu īstenošanas termiņa pagarinājumam.

3.2. Ieviešanas procesā esošie pasākumi ES fondu sistēmas uzlabošanai

- Stiprināt VI deleģēto funkciju izpildes uzraudzību.
- Iekšējā audita stiprināšana ES fondu sistēmā.
- Gūt stingrāku pārlicību par projektu rezultātiem & ilgtspēju.
- Maksājumu apturēšanas procedūras noteikšana normatīvajā regulējumā.

1. ES fondu apguve 2007-2013 uz 31.12.2011.
2. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību un sasniegtie uzraudzības rādītāji
3. ES fondu vadības sistēmas optimizēšana
- 4. EK maksājumi ES fondu ietvaros**
5. Gatavošanās 2014.-2020.gada plānošanas periodam

4.1. EK vēstule par ES fondu maksājumu apturēšanu

- 27.01.2012. saņemta oficiāla EK vēstule par ERAF deklarācijas pārtraukšanu divās programmās.
- Iemesli:
  - FM trūkst ietekmes mehānisma pār nozaru ministru un aģentūru pieņemtajiem lēmumiem par līdzekļu izlietojumu.
  - FM nedrīkst paļauties uz nozaru ministriju darbu.
  - FM nepietiekoši veic pārbaudes gan projektos, gan pie nozaru ministrijām un aģentūrām.

4.2.EK vēstule par ES fondu maksājumu apturēšanu

EK secinājumi balstīti uz Latvijas Revīzijas iestādes audita ziņojumiem*, bet neņemot vērā, ka:

- 2011.gadā Latviju apmeklēja **10 audita misijas** no EK un ERP. Šo audita misiju laikā **pārbaudīti turpat 100 projekti**;
- Ziņojumos, kas saņemti no EK nav **atklāti/ norādīti būtiski, sistēmiski trūkumi**.

*Revīzijas iestāde nav norādījusi, ka pārkāpumi ir tik būtiski, lai būtu nepieciešams apturēt maksājumus

4.3. Ietekme uz finansējuma saņēmēju

- **EK maksājumu apturēšana neietekmēs finansējuma izmaksu ES fondu projektu īstenošanai.**
- Visās trīs darbības programmās EK uz laiku ieturēs 120,2 milj. eiro (papildus Latvija ir gatava deklarēt vēl 140 milj. eiro).
- Šobrīd finansējums ir pietiekams. Valsts kases kontā ir pieejama finansējuma rezerve 145,67 milj. eiro, kas pietiks turpmākajam pus gadam.

4.4. Turpmākā rīcība

1. Stiprināt vadošās iestādes kontroles:

- a) pie starpniekinstitūcijām, lai gūtu pārlicību par deleģēto funkciju kvalitatīvu izpildi (iestāžu procedūru, vērtēšanas procesa, projekta ieviešanas procesa u.c. pārbaudes; vērtējums par iestādes spēju veikt deleģētās funkcijas).
- b) pie finansējuma saņēmējiem (gūt pārlicību par finansējuma atbilstošu izlietojumu īpaši sarežģītos gadījumos).

2. Stiprināt iekšējā audita lomu ES fondu sistēmā.

3. Stiprināts metodoloģiskais atbalsts, unificētas pārbaudes lapas.

4. Izstrādāta nacionālā procedūra maksājumu apturēšanai, ja iestāde nekvalitatīvi veic tai deleģētās funkcijas.

4.5. Turpmākā rīcība

5. Turpināt īstenot iesāktās izmaiņas un pilnveidojumus ES fondu vadības un kontroles sistēmā, t.sk.:

- a) procesa laikā komunicēt ar EK, lai gūtu pārlicību, ka veiktās un plānotās izmaiņas ir pietiekamas, lai atjaunotu maksājumus.
- b) nepieciešamības gadījumā nodrošināt papildus pasākumu ieviešanu.

1. ES fondu apguve 2007-2013 uz 31.12.2011.
2. ES fondu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību un sasniegtie uzraudzības rādītāji
3. ES fondu vadības sistēmas optimizēšana
4. EK maksājumi ES fondu ietvaros
- 5. Gatavošanās 2014.-2020.gada plānošanas periodam**

5.1. Priekšlikumi un diskusijas par Kohēzijas politikas prioritātēm

- Lai sekmētu savlaicīgu Kohēzijas politikas (KP) investīciju plānošanu un ieviešanu, Finanšu ministrijas pasūtījumā ir veikta priekšizpēte, sniedzot priekšlikumus atbalstāmajām prioritātēm.
- 2011.gada novembrī tika organizētas publiskas diskusijas Latvijas reģionos (Rīgā, Valmierā, Jelgavā, Saldū un Daugavpilī), lai diskutētu par potenciālajām KP atbalsta prioritātēm.
- 2012.gada sākumā Finanšu ministrija ir organizējusi divpusējās tikšanās ar ieinteresētajām pusēm.

5.2. Kohēzijas politikas prioritātes

- Ņemot vērā veiktās priekšizpētes rezultātus, kā arī balstoties uz 2004. – 2006. gada un 2007. – 2013. gada plānošanas periodu ES KP fondu ieviešanas pieredzi, šobrīd tiek veikta padziļināta KP prioritāšu analīze.
- Analīzes rezultātā tiks sagatavots vienots priekšlikums par KP atbalstāmajām jomām pēc 2013.gada, ko plāno iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā 2012.gada I ceturksnī.

5.3. Kohēzijas politikas fondu plānošanas dokumentu sagatavošana

- No 2012.gada I ceturkšņa līdz 2013.gada I ceturksnim tiks sagatavoti KP fondu plānošanas dokumenti, lai uzsāktu neoficiālās konsultācijas ar EK.
- 2013.gada I ceturksnī plānota ES fondu plānošanas dokumentu pieņemšana MK, lai uzsāktu sarunas ar EK.
- 2014.gada 1.janvārī plānota KP fondu 2014. – 2020.gada plānošanas periodā ieviešanas uzsākšana

Paldies!

www.esfondi.lv

www.fm.gov.lv

uzlabofondus@fm.gov.lv

